

VESILAHDEN VESIHUOLTOLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

Toimintakertomus

Vesilahden vesihuoltolaitos on luonteeltaan kirjanpidollinen taseyksikkö, joka on eriytetty kunnan kirjanpidossa. Taseyksikkö noudattaa tasejatkuvuutta ja se pidetään kuitenkin talousarviossa kunnan muiden tehtävien yhteydessä.

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on turvata kuntalaisille hyvä ja laadukas juomavesi sekä varmistaa ympäristön puhtaus pumppaamoiden toiminnalla ja toimittamalla jätevesi asianmukaiseen käsittelyyn Lempäälään. Vesihuoltolaitoksen toiminta oli rauhallista, talousvesiputkiston vuotoja ei Vesilahden kunnan vesihuoltolaitoksen verkostossa vuoden aikana ollut ja korjauksia ei jouduttu suorittamaan kiireellä.

Talous.

Lempäälän Vesi Oy:n ja Vesilahden kunnan välisen operointisopimuksen mukaisesti Lempäälän Vesi saa Vesilahden vesihuoltolaitoksen liittyjien perusmaksut ja käyttömaksut sekä vastaavasti vastaa verkostosta aiheutuvat ylläpitokustannukset. Vesilahden vesihuoltolaitos saa verkostosta sopimuksen mukaisesti vuokraa sekä uusien liittyjien liittymismaksut. Liittymismaksuja kertyi vuonna 2022 157 776,66 euroa, mikä on määrällisesti 31 talousveteen liittyjää ja 29 jäteveteen liittyjää. Verkoston vuokraa ei saatu vuoden aikana sopimuksen mukaisesti. Syynä on Vesilahden verkoston hintojen tarkastaminen, mitä ei saatu suoritettua vuoden 2022 aikana. Sopimuksen mukaisesti vuokran määrä on 155 000 euroa vuodessa ja vuonna 2022 vuokraa laskutettiin 105 000 euroa.

Palveluiden ostonon käytettiin 16 194,85 euroa. Palveluiden ostot sisälsivät vesihuoltolaitoksen taloustarkastelun kustannuksia sekä vesihuollon mallinnus- ja yleissuunnitelmatarkasteluja.

Vesihuoltolaitoksen tulojen ja menojen jälkeen vesihuoltolaitoksen tulos on 40 199,23 euroa ylijäämäinen.

Hallinto ja organisaatio

Vesilahden vesihuoltolaitos on kunnan omistama vesihuoltolaitos ja kuuluu osaksi Vesilahden kuntaa. Vesihuoltolaitoksen asiat päätettiin Vesilahden kunnan teknisessä lautakunnassa ja on osa teknisen toimen yksikköä. Toimintaa myös ohjaa vuoden 2018 lopussa kirjoitettu sopimus Vesilahden kunnan vesihuollon operoinnista, minkä mukaisesti toiminnan vastuu on Lempäälän Vesi Oy:llä. Vesilahden vastuulle jää uusien verkostojen investointi ja verkoston ylläpito investoinnit.

Henkilöstö

Vesilahden vesihuoltolaitoksella ei ole vakituista henkilöstöä. Lempäälän vesi hoitaa omalla henkilöstöllään verkoston operointiin liittyvät työt. Vesilahden verkostojen suunnittelu hoidetaan ostopalveluina ja verkoston rakennuttamisen tehtäviä hoitaa kunnan tekniset palvelut.

Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa

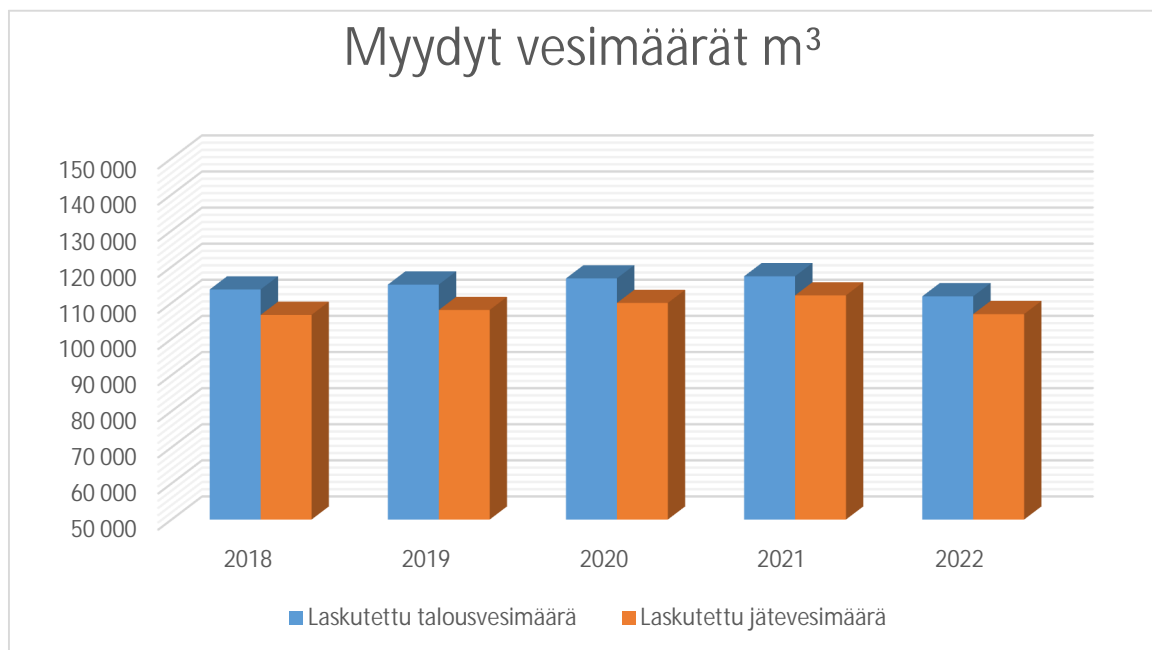
Vuoden 2022 aikana Vesilahdessa rakennettiin kunnallistekniikkaa Ämmänhaudanmäen, palvelukeskusalueen sekä Suomelan asemakaava-alueille. Lisäksi vuoden 2022 aloitettiin kunnallistekniikan suunnitteluprojektit Metsämantereen sekä Järvenrannan asemakaava-alueille.

Länsi-Narvan vesihuolto-osuuskunnan liittämistä Vesilahden vesihuoltolaitokseen käytiin alustavia neuvotteluja ja lopullinen kauppa osuuskunnan ja kunnan välillä on tarkoitus tehdä vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2022 aikana päätettiin vesihuoltolaitoksen käyttö- ja perusmaksujen korotuksista. Uusi taksa astuu voimaan 1.2.2023. Käyttömaksuihin tehtiin n. 3 % korotukset ja perusmaksuihin n. 10 % korotukset. (KH 28.11.2022 §195)

Laskutetun talusveden määrä tippui vuodesta 2021 n. 5 %.

		2018	2019	2020	2021	2022
Vesilaitos	Laskutettu talusvesimäärä	113 723	115 069	116 791	117 378	111 822
Vesilaitos	Laskutettu jätevesimäärä	106 678	108 032	109 976	112 080	106 894

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vesihuoltolaitoksen talouteen tulee tulevaisuudessa kiinnittää huomiota. Taloudesta on tehty mallinnus, johon on huomioitu tulevaisuuden investoinnit, liittymismaksut ja verkostosta saatava vuokra. Suuret investointimäärät nostavat vesihuoltolaitoksen poistoja tulevaisuudessa. Poistojen suuretessa vesihuoltolaitos tarvitsee korkeampaa verkostovuokraa ja tasaisen määrän vesihuoltolaitoksen uusia liittyjiä. Operointisopimukseen on kirjattu vesihuoltomaksujen määräytyvän Vesilahden alueella sovittavalle kertoimella Lempäälän maksuista. Kertoimet on ollut tarkoitus määrittellä sopeutumiskauden loppuun mennessä ja viedä päätettäväksi Vesilahden kunnanvaltuustoon. Kertoimien määrittäminen on tarkoitus tehdä vuoteen 2025 mennessä.

Vesilahden viemäriverkoston laskuttamattoman jäteveden osuus vuonna 2022 oli 41,1 % (2021 35,21 %). Korkeaan vuotoprosenttiin tulee kiinnittää tulevaisuudessa huomiota ja lähteä korjaamaan verkostossa olevia vuotoja laskuttamattoman veden määrän pienentämiseksi ja viemäriverkoston kapasiteetin vapauttamiseksi tulevaisuuden tarpeisiin.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiden päivittäminen on käynnistetty vuonna 2022 yhteistyössä Lempäälän Vesi Oy:n kanssa. Toiminta-alueen päivityksestä on saatu lausunnot muilta viranomaistahoilta ja toiminta-alueen päivitykset käsitellään kunnan päätöksentekoaikavälissä vuoden 2023 alkupuolella.

Vesihuoltolaitoksen huoltovarmuuden ja verkoston riittävyyden tarkasteluun verkostoa on mallinnettu. Mallinnuksessa on haasteellisia alueita vesihuollon näkökulmasta. Tämä rajoittaa alueiden käyttöä ja saattaa tulevaisuudessa nousta ongelmaksi, mikäli asemakaava-alueet merkittävästi laajenevat. Verkoston kapasiteetin parantamista tulee yhdessä kaavoituksen aikataulutuksen kanssa viedä eteenpäin.

Vesilahdella on käynnissä Vesilahdentien eteläinen osayleiskaavoitus. Kaavoituksen yhteydessä tulee tarkastella riittävän aikaisin vesihuollon riittävyys sekä kapasiteetti alueelle.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä vesilaitoksen muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Pitkä kuiva kausi ja vesivarantojen yllätyksellinen vähentyminen ovat Vesilahden vesihuollolle merkittävä riski. Vesilahden vesihuoltolaitoksella ei ole omaa vesilähdettä, eikä varavesisäiliötä. Vesihuoltolaitos on Lempäälän veden ja Hämeenlinnan seudun kautta tulevan veden varassa. Vesivarantojen varmuuden varmistamiseksi Vesilahden kunnan vesihuoltolaitos on mukana Eteläisen Pirkanmaan vesihuollon toimintavarmuus ja varavesiyhteydet työssä. Tarkoituksena Lempäälän, Vesilahden, Tampereen, Valkeakosken ja HS-veden alueilla vesihuoltolaitosten toimintavarmuuden varmistaminen ja parantaminen

Tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä

Selonteko sisäisen valvonnan, riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä on kunnan varsinaisen tilinpäätöksen yhteydessä.

Ympäristötekijät

Lempäälän vesi toimittaa Vesilahdelle yhdessä HS-veden kanssa talousveden. Vesilahden verkostosta otetaan talousvesinäytteet suunnitelmallisesti. Juomavedelle annetut määräykset toteutettiin vuoden aikana jokaisessa talousvesinäytteessä. Pumppaamoiden toimintaa valvottiin vuodenaikana säännöllisesti ja riskiä on saatu vähennettyä pumppaamoiden saattamisella automaatioon sekä säännöllisillä huoltotoimilla.

Talousarvion toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	TA muutos	TA+MU	TP 2022	Jäljellä	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	136 403,73	60 000	0	60 000	157 776,66	-97 777	263
Muut toimintatuotot	105 000,00	105 000	0	105 000	105 000,00	0	100
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	241 403,73	165 000	0	165 000	262 776,66	-97 777	159
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	1 649,61	0	0	0	0,00	0	0
Eläkekulut	282,25	0	0	0	0,00	0	0
Muut henkilösivukulut	53,17	0	0	0	0,00	0	0
Palvelujen ostot	-8 057,63	-50 500	0	-50 500	-15 123,71	-35 376	30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-831,56	0	0	0	-1 848,30	1 848	0
Muut toimintakulut	-1 990,34	0	0	0	-223,61	224	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 894,50	-50 500	0	-50 500	-17 195,62	-33 304	34
TOIMINTAKATE							
	232 509,23	114 500	0	114 500	245 581,04	-131 081	214
Suunn.mukaiset poistot							
	-210 248,96	-230 400	0	-230 400	-205 381,81	-25 018	89
TILIKAUDEN TULOS							
	22 260,27	-115 900	0	-115 900	40 199,23	-156 099	-35

Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Vesi- ja viemärilaitos

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Toimintaympäristö:

Vesilahden vesi- ja viemärilaitoksen operoinnista on sovittu yhdessä Lempäälän veden kanssa. Vesilahden kunnanvaltuusto on hyväksynyt 26.3.2018 vesihuoltolaitosta koskevan operointisopimuksen sopeutumiskauden ajaksi. Operointisopimus käsitellään uudelleen Vesilahden kunnan päätöksentekoaikana. Operointisopimuksen mukaan vesi- ja viemärihuoltolaitoksen toiminnasta vastaa Lempäälän Vesi Oy. Lempäälän vesi vastaa Vesilahden vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemärilaitoksen toiminta-alueella laatuvaatimukset täyttävän käyttöveden määrällisen saatavuuden ja huolehtii viemärivesien poisjohtamisesta ja asianmukaisesta käsittelyn kustannuksineen. Vesilahti vastaa uusien kaava-alueiden vesihuoltolinjojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta. Lisäksi Vesilahti vastaa verkoston ja kiinteän omaisuuden kunnosta saneeraussuunnitelman mukaisesti.

Kehittämiskohteet 2022:

Viemäriverkoston suunnitelmallinen saneerauksen aloittaminen.
Talousvesiverkoston saneeraussuunnitelma.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vesi- ja viemärihuoltolaitokselle ei ole järkevää asettaa toiminnallisia tavoitteita. Lempäälän vesi hoitaa Vesilahden vesi- ja viemärlaitoksen operoinnin, lisäksi toiminnan päätavoitteet tulevat lainsäädännöstä. Lain mukaan tavoitteena on turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi.

Informatiiviset tunnusluvut:

Vesihuoltolaitos

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Putkistomäärät (kilometriä)	67,4	69,5	70,3	70,2
Putkirikot (kpl)	0	0	0	0
Saneerattu putkisto (metriä)	0	0	0	0
Hukkavesi %	3,62	8,7	3	8,2
Liittyneiden kiinteistöjen määrä	929	953	940	950

Viemärlaitos

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Putkistomäärät (metriä)	67,4	69,5	74,4	72,6
Putkirikot (kpl)	0	0	0	0
Saneerattu putkisto (m)	0	0	30	0
Hukkavesi %	32,96	35,21	33	41,1
Jätevedenpumppaamoiden määrä	35	35	33	36
Liittyneiden kiinteistöjen määrä	861	886	880	873

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TP 2021	TP 2022
Vesi- ja viemärlaitos				
Vakituiset	0	0	0	0
Määräaikaiset	0	0	0	0